รายงานสถานการณ์ศัตรูพืชไร่
วันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๖๔
กลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดศัตรูพืช
กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย
โทร. ๐ ๒๙๕๕ ๑๕๑๔ โทรสาร ๐ ๒๙๕๕ ๑๕๑๔
E-mail: Bio53@hotmail.com, doae_pmd@hotmail.com

สถานการณ์การระบาดศัตรูพืชที่สำคัญ

ศัตรูพืชไร่

๑. สถานการณ์การปลูกพืชไร่

๑.๑ พื้นที่ปลูกมันสำปะหลังทั้งหมด ๕๔ จังหวัด รวมพื้นที่ยืนต้น ๑,๙๕๑,๒๒๗ ไร่
๑.๒ พื้นที่ปลูกอ้อยทั้งหมด ๖๑ จังหวัด รวมพื้นที่ยืนต้น ๑,๓๙๒,๑๓๐ ไร่
๑.๓ พื้นที่ปลูกข้าวโพดทั้งหมด ๕๒ จังหวัด รวมพื้นที่ยืนต้น ๒๙๘,๓๔๔ ไร่
๑.๔ พื้นที่ปลูกสับปะรดทั้งหมด ๖๑ จังหวัด รวมพื้นที่ยืนต้น ๒๓๙,๒๗๙ ไร่

๒. สถานการณ์การระบาดของศัตรูพืชที่สำคัญ

๒.๑ ศัตรูมันสำปะหลัง

๒.๑.๑ เพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง พื้นที่ระบาด ๑๔ จังหวัด จำนวน ๑,๑๑๔ ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น ๒๓ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๑,๐๙๑ ไร่)

๑) มันสำปะหลังอายุน้อยกว่า ๓ เดือน	จำนวน ๔๔๒ ไร่
๒) มันสำปะหลังอายุ ๓ - ๕ เดือน	จำนวน ๕๖๕ ไร่
๓) มันสำปะหลังอายุ ๖ - ๘ เดือน	จำนวน ๑๐๑.๕ ไร่
๔) มันสำปะหลังอายุมากกว่า ๘ เดือน	จำนวน ๕.๒๕ ไร่

๒.๑.๒ เพลี้ยแป้งสีชมพูมันสำปะหลัง พื้นที่ระบาด ๗ จังหวัด จำนวน ๒,๗๖๕ ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่

๑) มันสำปะหลังอายุน้อยกว่า ๓ เดือน	จำนวน ๓๙๗ ไร่
๒) มันสำปะหลังอายุ ๓ - ๕ เดือน	จำนวน ๑,๙๐๐ ไร่
๓) มันสำปะหลังอายุ ๖ - ๘ เดือน	จำนวน ๖๓ ไร่
๔) มันสำปะหลังอายุมากกว่า ๘ เดือน	จำนวน ๔๐๕ ไร่

๒.๑.๓ เพลี้ยหอย พื้นที่ระบาด ๔ จังหวัด จำนวน ๕๔๓.๗๕ ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๘๑.๗๕ ไร่)

๑) มันสำปะหลังอายุน้อยกว่า ๓ เดือน	จำนวน ๑๒๗ ไร่
๒) มันสำปะหลังอายุ ๓ - ๕ เดือน	จำนวน ๔๐๔ ไร่
๓) มันสำปะหลังอายุ ๖ - ๘ เดือน	จำนวน ๔.๗๕ ไร่
๔) มันสำปะหลังอายุมากกว่า ๘ เดือน	จำนวน ๘ ไร่

๒.๑.๔ ไรแดง พื้นที่ระบาด ๑๑ จังหวัด จำนวน ๑,๐๑๖ ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่

๑) มันสำปะหลังอายุน้อยกว่า ๓ เดือน	จำนวน ๔๗๙.๒๕ ไร่
๒) มันสำปะหลังอายุ ๓ - ๕ เดือน	จำนวน ๕๐๙ ไร่
๓) มันสำปะหลังอายุ ๖ - ๘ เดือน	จำนวน ๒๘.๒๕ ไร่
๔) มันสำปะหลังอายุมากกว่า ๘ เดือน	ไม่พบการระบาด

๒.๑.๕ แมลงนูนหลวง พื้นที่ระบาด ๑ จังหวัด จำนวน ๒ ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่

๑) มันสำปะหลังอายุน้อยกว่า ๓ เดือน	ไม่พบการระบาด
๒) มันสำปะหลังอายุ ๓ - ๕ เดือน	ไม่พบการระบาด
๓) มันสำปะหลังอายุ ๖ - ๘ เดือน	จำนวน ๒ ไร่
๔) มันสำปะหลังอายุมากกว่า ๘ เดือน	ไม่พบการระบาด

๒.๑.๖ โรคใบด่างมันสำปะหลัง พบการระบาดในพื้นที่ ๒๒ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดกาญจนบุรี กำแพงเพชร ขอนแก่น จันทบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ชัยนาท ชัยภูมิ นครราชสีมา นครสวรรค์ บุรีรัมย์ ปราจีนบุรี มุกดาหาร ระยอง ลพบุรี ศรีสะเกษ สกลนคร สระบุรี สุพรรณบุรี อุดรธานี อุทัยธานี และจังหวัดอุบลราชธานี จำนวน ๗๖,๑๕๗ ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น ๑,๓๐๔ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๗๔,๘๕๓ ไร่)

๒.๒ ศัตรูอ้อย

๒.๒.๑ หนอนกออ้อย พื้นที่ระบาด ๔ จังหวัด จำนวน ๔๒๖ ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่

๑) อ้อยอายุน้อยกว่า ๔ เดือน	จำนวน ๓๕๐ ไร่
๒) อ้อยอายุ ๔ - ๙ เดือน	จำนวน ๗๐ ไร่
๓) อ้อยอายุมากกว่า ๙ เดือน	จำนวน ๖ ไร่

๒.๒.๒ ด้วงหนวดยาว พื้นที่ระบาด ๒ จังหวัด จำนวน ๗๐ ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่

๑) อ้อยอายุน้อยกว่า ๔ เดือน	จำนวน ๒๐ ไร่
๒) อ้อยอายุ ๔ - ๙ เดือน	ไม่พบการระบาด
๓) อ้อยอายุมากกว่า ๙ เดือน	จำนวน ๕๐ ไร่

๒.๒.๓ จักจั่นอ้อย พื้นที่ระบาด ๑ จังหวัด จำนวน ๓๐๑ ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น ๑๔๖ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๑๕๕ ไร่)

๑) อ้อยอายุน้อยกว่า ๔ เดือน	จำนวน ๓๐๑ ไร่
๒) อ้อยอายุ ๔ - ๙ เดือน	ไม่พบการระบาด
๓) อ้อยอายุมากกว่า ๙ เดือน	ไม่พบการระบาด

๒.๓ ศัตรูข้าวโพด

๒.๓.๑ หนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด (Fall armyworm) พบการระบาดในข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ พื้นที่ระบาด ๒๗ จังหวัด จำนวน ๑๑,๗๑๓.๒๓ ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง ๔,๙๗๕.๗๗ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๑๖,๖๘๙ ไร่) แบ่งเป็น

๑) พื้นที่ระบาดรุนแรงน้อย	จำนวน ๑๐,๘๗๘.๒๓ ไร่
๒) พื้นที่ระบาดรุนแรงมาก	จำนวน ๘๓๕ ไร่

๓. การดำเนินงานในพื้นที่ระบาด

๓.๑ การควบคุมศัตรูมันสำปะหลัง

๓.๑.๑ รณรงค์ควบคุมศัตรูมันสำปะหลังโดยวิธีผสมผสานในพื้นที่ระบาดอย่างต่อเนื่อง

๓.๑.๒ ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืชที่ ๑ - ๙ ร่วมกับศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในพื้นที่เสี่ยง ดำเนินการผลิตขยายแตนเบียน *Anagyrus lopezi* แมลงช้างปีกใส และเชื้อราไตรโคเดอร์มา เพื่อควบคุมศัตรูมันสำปะหลังในพื้นที่

๓.๑.๓ แนะนำให้เกษตรกรไถพรวนดินหลายๆ ครั้ง เพื่อทำลายตัวหนอนและดักแด้แมลงนูนหลวง รวมทั้งใช้เชื้อราเมตตาไรเซียมควบคุม โดยใส่ไปพร้อมท่อนพันธุ์ขณะปลูกหรือคลุกลงในพื้นดิน การใช้เชื้อราดินต้องมีความชื้นสูง หรือใส่ในช่วงฤดูฝนเพื่อให้เชื้อราเจริญเติบโตได้ดี พร้อมทั้งให้เกษตรกรหมั่นสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ

๓.๑.๔ สร้างการรับรู้ให้กับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรและเกษตรกรเกี่ยวกับที่มา ความสำคัญ ปัจจัยที่มีผลต่อการระบาดของโรคใบด่างมันสำปะหลัง แนวทางเฝ้าระวัง และการป้องกันกำจัด

๓.๑.๕ ดำเนินการตรวจสอบข้อมูลพื้นที่ขออนุมัติชดเชยส่งสำนักงบประมาณพิจารณา

๓.๒ การควบคุมศัตรูอ้อย

๓.๒.๑ รณรงค์ควบคุมศัตรูอ้อยโดยวิธีผสมผสานในพื้นที่ที่อาจเกิดการระบาดของศัตรูอ้อย ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งหน่วยงานภาครัฐ และสำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย เตรียมความพร้อมเพื่อรับมือกับสถานการณ์การระบาดของศัตรูอ้อยในพื้นที่เสี่ยง และป้องกันก่อนเกิดการระบาดอย่างต่อเนื่อง

๓.๒.๒ แนะนำให้เกษตรกรทำการไถพรวนดินหลายๆ ครั้ง เพื่อทำลายหนอนแมลงนูนหลวง ดักแด้และด้วงหนวดยาว และใช้เชื้อราบิวเวอเรียและเชื้อราเมตตาไรเซียมควบคุม โดยใส่ไปพร้อมท่อนพันธุ์ขณะปลูกหรือคลุกลงในพื้นดิน การใช้เชื้อราดินต้องมีความชื้นสูง หรือใส่ในช่วงฤดูฝนเพื่อให้เชื้อราเจริญเติบโตได้ดี พร้อมทั้งให้เกษตรกรหมั่นสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ

๓.๒.๓ แนะนำให้เกษตรกรปลูกอ้อยพันธุ์ต้านทานในฤดูการปลูกต่อไป และให้เกษตรกรไถดินขุดตอทิ้งไม่ให้เป็นแหล่งเพาะพันธุ์ของตัวอ่อนหนอนกออ้อยต่อไป

๓.๒.๔ สำนักงานเกษตรจังหวัดชลบุรีส่งเสริมให้เกษตรกรติดตามสถานการณ์การระบาดของหนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด (Fall armyworm) อย่างใกล้ชิด พร้อมทั้งสนับสนุนแมลงศัตรูธรรมชาติและสารชีวภัณฑ์ให้กับเกษตรกร

๓.๒.๕ การควบคุมการระบาดของจักจั่นอ้อย แนะนำเกษตรการสำรวจแปลงอ้อยอย่างสม่ำเสมอ หากพบการระบาดให้ใช้วิธีเขตกรรม เช่น การขุดหรือไถพรวนเพื่อจับตัวอ่อนในดิน หรือการเก็บตัวเต็มวัยในเวลากลางคืน ตัดใบอ้อยที่พบกลุ่มไข่ของจักจั่นไปทำลายนอกแปลง และสร้างการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วนของคนในชุมชน เช่นเดียวกับการรณรงค์เก็บตัวเต็มวัยด้วงหนวดยาวเจาะลำต้นทุเรียน แมลงนูนหลวง และด้วงหนวดยาวอ้อย เป็นต้น

๓.๓ การควบคุมศัตรูข้าวโพด

๓.๓.๑ กลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดศัตรูพืช กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย ประสานงานติดตามสถานการณ์ศัตรูพืช ภายใต้กิจกรรมแปลงติดตามเฝ้าระวังศัตรูพืช เพื่อติดตามสถานการณ์ในพื้นที่เสี่ยงต่อการระบาดของศัตรูข้าวโพด

๓.๓.๒ ดำเนินการรณรงค์ให้มีการควบคุมการระบาดของหนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด (FAW) โดยใช้สื่อประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องในพื้นที่ จำนวน ๕๐ จังหวัด หากพบการระบาดระยะรุนแรง ให้ใช้สารเคมีควบคุมการระบาดตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร

๓.๔ การควบคุมศัตรูสับปะรด

แนะนำให้เกษตรกรสำรวจและทำความสะอาดแปลงอย่างสม่ำเสมอ กำจัดวัชพืชข้างเคียง เพื่อทำลายพืชอาศัย และหากพบการระบาดของเพลี้ยแป้งระยะรุนแรง แนะนำให้ใช้สารเคมีตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร เช่น ไทอะมีโทแซม ๒๕% ดับเบิ้ลยูจี อัตรา ๒ กรัม ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือไดโนทีฟูแรน ๑๐% ดับเบิ้ลยูจี อัตรา ๒๐ กรัม ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรืออิมิดาโคลพริด ๑๐% เอสแอล อัตรา ๒๐ มิลลิลิตร ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรืออะเซททามิพริด ๒๐% เอสพี อัตรา ๑๐ กรัม ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร ฉีดพ่นเป็นวงรัศมีรอบๆ บริเวณที่พบเพลี้ยแป้ง และต้องหยุดพ่นในช่วงที่สับปะรดติดผลอ่อน เพื่อป้องกันไม่ให้มีพิษตกค้าง

๔.การคาดการณ์ศัตรูพืช ในช่วงระหว่างวันที่ ๗ – ๑๓ มิถุนายน ๒๕๖๔

ภาคเหนือ

- มันสำปะหลัง ระวัง เพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง เพลี้ยแป้งมันสำปะหลังสีชมพู เพลี้ยหอยเกล็ด แมลงหวี่ขาวยาสูบ โรคใบไหม้ โรคโคนเน่าหัวเน่า และโรคใบด่าง
- อ้อย ระวัง หนอนกออ้อย ด้วงหนวดยาว จักจั่น และโรคใบขาวอ้อย
- ข้าวโพด ระวัง หนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด เพลี้ยอ่อน หนอนกระทู้หอม หนอนเจาะลำต้นข้าวโพด และโรคราน้ำค้าง

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

- มันสำปะหลัง ระวัง เพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง เพลี้ยแป้งมันสำปะหลังสีชมพู เพลี้ยหอยเกล็ด ไรแดง แมลงหวี่ขาวยาสูบ โรคใบไหม้ โรคพุ่มแจ้ โรคโคนเน่าหัวเน่า และโรคใบด่าง
- อ้อย ระวัง หนอนกออ้อย ด้วงหนวดยาว จักจั่น และโรคใบขาวอ้อย
- ข้าวโพด ระวัง หนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด หนอนกระทู้หอม เพลี้ยอ่อน หนอนเจาะลำต้นข้าวโพด และโรคราน้ำค้าง

ภาคกลาง และภาคตะวันออก

- มันสำปะหลัง ระวัง เพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง เพลี้ยแป้งมันสำปะหลังสีชมพู เพลี้ยหอยเกล็ด แมลงหวี่ขาวยาสูบ โรคใบไหม้ โรคพุ่มแจ้ โรคโคนเน่าหัวเน่า และโรคใบด่าง
- อ้อย ระวัง หนอนกออ้อย ด้วงหนวดยาว จักจั่น และโรคใบขาวอ้อย
- ข้าวโพด ระวัง หนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด หนอนกระทู้หอม หนอนเจาะลำต้นข้าวโพด เพลี้ยอ่อน และโรคราน้ำค้าง
- สับปะรด ระวัง โรคยอดเน่า รากเน่า โรคผลเน่า และโรคเหี่ยว

ภาคใต้

- ข้าวโพด ระวัง หนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด หนอนกระทู้หอม หนอนเจาะลำต้นข้าวโพด เพลี้ยอ่อน และโรคราน้ำค้าง

กราฟแสดงสถานการณ์การระบาดของศัตรูมันสำปะหลัง ปี ๒๕๖๔

ภาพรวมทั้งประเทศ

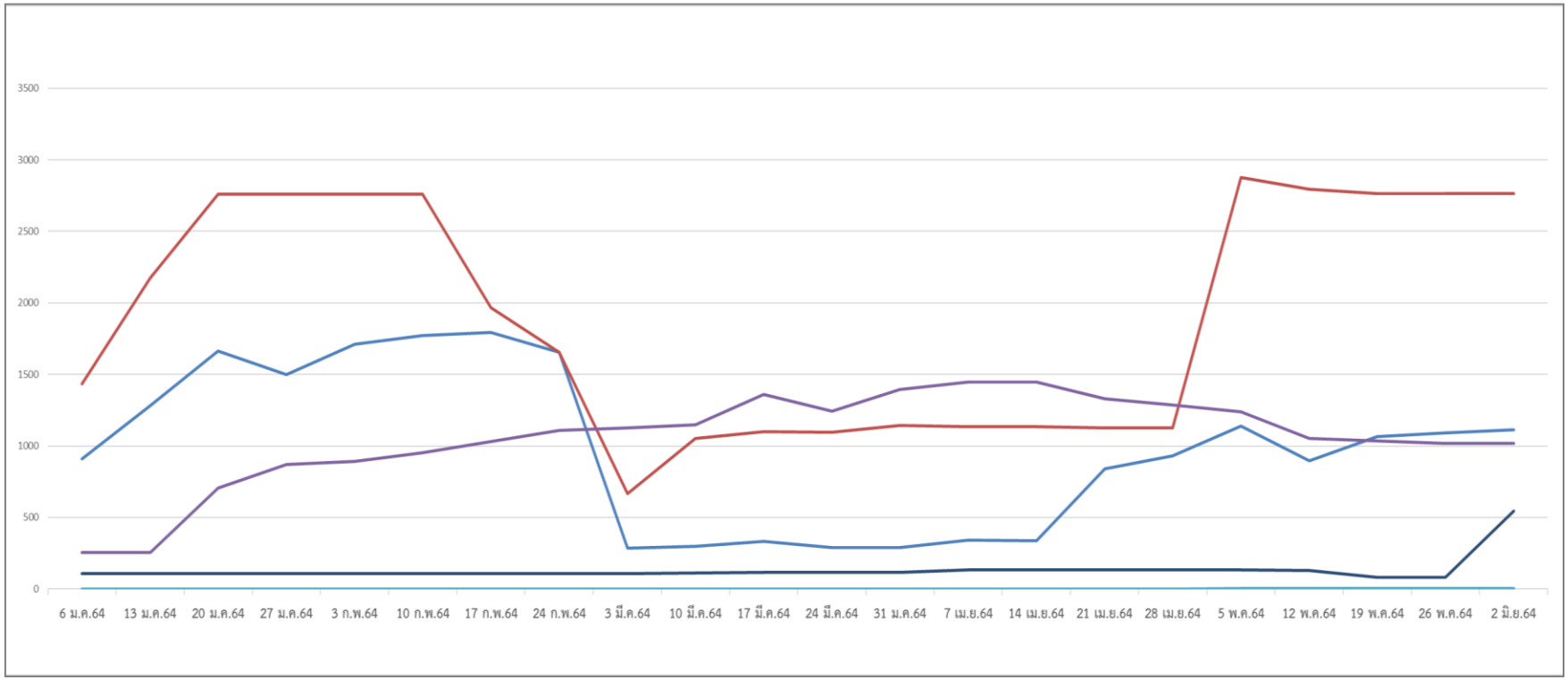

เพลี้ยแป้ง ๑,๑๑๔ ไร่

เพลี้ยแป้งสีชมพู ๒,๗๖๕ ไร่

เพลี้ยหอย ๕๔๓.๗๕ ไร่

ไรแดง ๑,๐๑๖ ไร่

แมลงนูนหลวง ๒ ไร่

กราฟแสดงสถานการณ์การระบาดของศัตรูอ้อย ปี ๒๕๖๔

ภาพรวมทั้งประเทศ

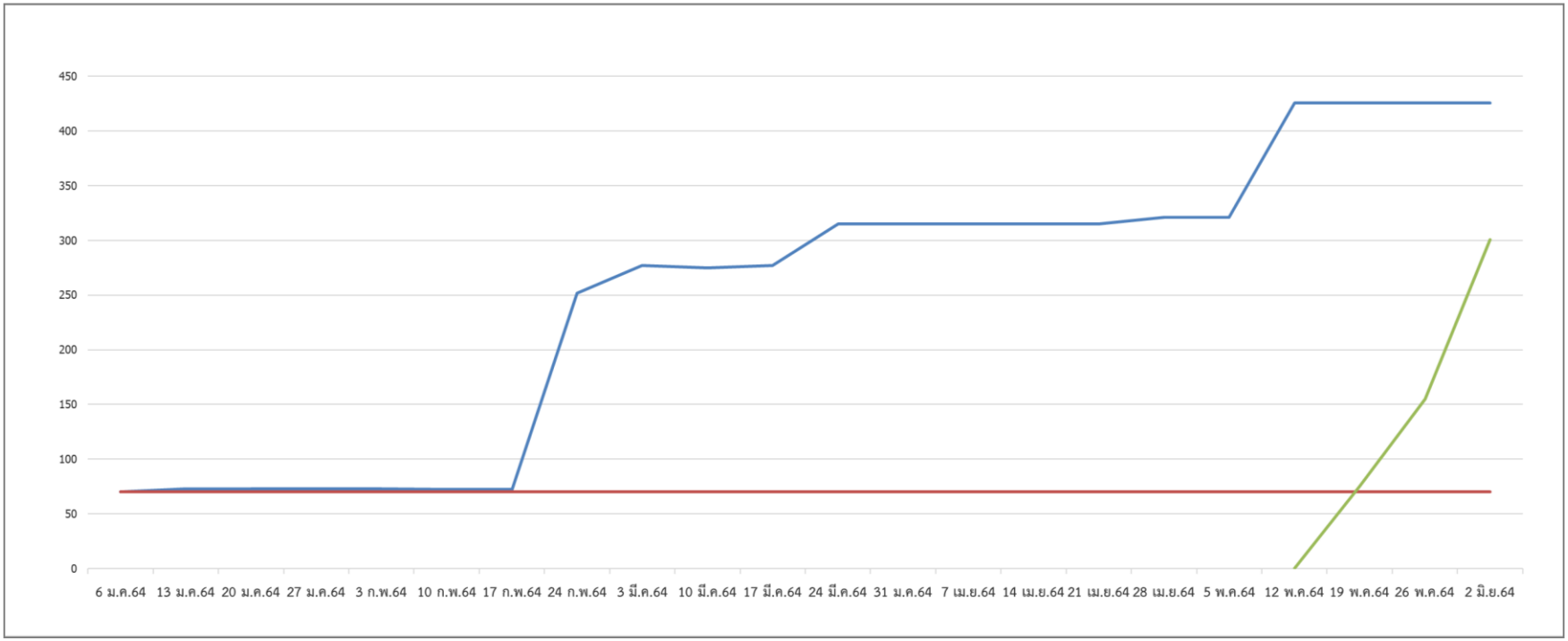

หนอนกออ้อย ๔๒๖ ไร่

ด้วงหนวดยาว ๗๐ ไร่

จักจั่นอ้อย ๓๐๑ ไร่